

ENERGIEDESKUNDIGE LEO BROUWER OP DE DAG VAN HET VASTGOED:

‘AARDGAS VAARWEL ZEGGEN’

In 2050 moeten alle woningen van het aardgas af zijn. In 2030 wil het kabinet al 1,5 miljoen gebouwen gasvrij hebben. Volgens Leo Brouwer, senior programma-adviseur Energie en Warmte in de Gebouwde Omgeving bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), moet daarvoor nog veel gebeuren. De overheid is achter de schermen druk bezig met de realisatie hiervan.

foto: Rens Groenewijk

Leo Brouwer, die ook verbonden is aan het Expertise Centrum Warmte (ECW), vertelde zijn toehoorders op de Dag van het Vastgoed dat hij ervan overtuigd is dat als Nederland het Klimaatakkoord serieus neemt, we aardgas helemaal vaarwel moeten zeggen. “We hebben afgesproken dat we in 2050 95% minder CO₂ gaan uitstoten. Dat is niet haalbaar als we in ruim 7 miljoen woningen en andere gebouwen nog steeds aardgas blijven stoken.” Dat in Duitsland en andere landen in Europa nu nog stappen naar aardgas gemaakt worden, komt volgens Brouwer omdat daar nog volop steenkool of huisbrandolie gebruikt wordt. “Overschakelen op aardgas is dan duurzamer dan de uitgangssituatie. Maar ook in die landen geldt dat ze voor 2050 wel aan duurzamer alternatieven moeten.”

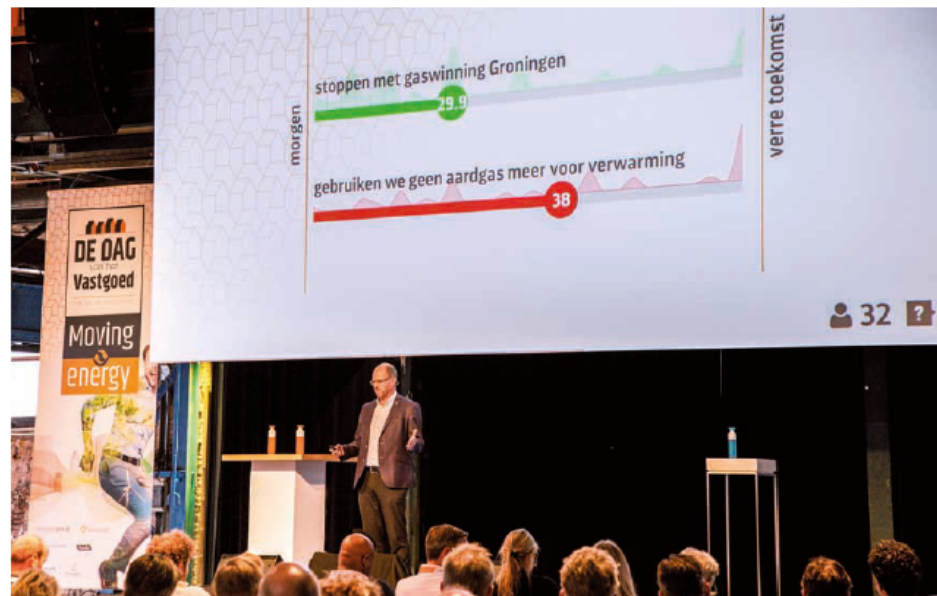
ALTERNATIEVEN

Er moeten dus snel alternatieven komen voor aardgas. Welk alternatief waar komt zal van de lokale situatie en de lokale voorkeuren afhangen. Brouwer: “In sommige situaties zal een warmtenet, gevoed door bijvoorbeeld aardwarmte de voorkeur hebben. Dit kan bijvoorbeeld in een grootstedelijke omgeving met dichte bebouwing een prima oplossing zijn. In nieuwere wijken of wijken waar gebouwen goed geïsoleerd kunnen worden komen all-

electric opties in beeld, zoals de warmtepomp. En in wijken met veel monumentale gebouwen, die niet of nauwelijks geïsoleerd kunnen worden, zijn duurzame gasvormige dragers zoals groen gas en duurzame waterstof opties. De beschikbaarheid van groen gas is nu nog zeer gering, maar zal in de toekomst toenemen. Met de waterstofvariant is nog weinig ervaring. Er komen wel proefprojecten, maar op korte termijn is duurzame waterstof nog niet grootschalig beschikbaar.” Kernenergie wordt volgens Brouwer niet uitgesloten, maar de kosten van nieuwe centrales en de lange duur van de bouw zijn obstakels. “Wellicht zijn thorium centrales op termijn levensvatbaarder, maar deze zijn bij mijn weten nog niet commercieel beschikbaar. Ze zijn wel veiliger en leveren aanzienlijk minder radioactief afval op dan traditionele kerncentrales.” Brouwer verwacht dat er de komende jaren innovaties komen, waardoor sommige opties goedkoper of gemakkelijker inpasbaar zullen worden. Isoleren ziet hij als een eerste, meest eenvoudige stap, waar de meeste eigenaren van gebouwen mee kunnen beginnen.

REGIEROL GEMEENTEN

Gemeenten gaan de regierol spelen in de hele energietransitie. Elke gemeente moet voor eind

Energiedeskundige Leo Brouwer sprak op De Dag van het Vastgoed. Toehoorders konden met hun mobieltje kenbaar maken hoe ze over bepaalde stellingen dachten.

2021 een zogenaamde Transitievisie Warmte opstellen, waarin de gemeente vaststelt in welk jaar welke wijk van het aardgas afgaat. Is dat voor 2030, dan geeft de gemeente daarbij ook aan wat de alternatieve energie-infrastructuur wordt. Samen met de bewoners, gebouw-eigenaren en andere belanghebbenden wordt de definitieve keuze vastgelegd in een uitvoeringsplan per buurt of wijk. Brouwer: "Het jaar dat de wijk over gaat, wordt minimaal acht jaar van tevoren vastgelegd, zodat iedereen zich goed kan voorbereiden." Vanwege ontwikkelingen op duurzaamheidsgebied zullen de Transitievisies Warmte iedere vijf jaar worden herzien. Brouwer erkent dat het proces voor kleinere gemeenten lastiger zal zijn dan voor grote steden. Er zal meer werk op hun bordje komen en extra capaciteit en middelen zullen nodig zijn.

daarvoor een bijdrage gekregen van het Rijk. "Dit gaat zeker niet vanzelf", erkent Brouwer, "het is een ingewikkelde en tijdrovende opgave." In de proeftuin Purmerend zijn onlangs de eerste particuliere woningen overgegaan van aardgas naar het warmtenet. Een proces dat eveneens zorgde voor verbeteringen in de sociale cohesie. Daarnaast zijn woningcorporaties al langer bezig met woningen van het aardgas halen door het aansluiten op een warmtenet of het toepassen van bijvoorbeeld het Nul op de Meter concept. Ook bij een deel van de woningeigenaren leeft het. Zij isoleren hun woningen en schakelen soms over op een (hybride) warmtepomp. "Dat is uitstekend, maar het is niet nodig om te overhaasten. We kunnen leren van de processen die nu gaande zijn", zegt de energiedeskundige. ■

'Aardgasvrij maken van bestaande wijken is een ingewikkelde en tijdrovende opgave'

PROEFTUINEN

De grootste bijdragen om te voldoen aan de klimaatdoelen komen tot 2030 van de industrie en de elektriciteitsproducenten. Vanuit de overheid is er oog voor de ingewikkelde problematiek in de gebouwde omgeving. Daarom is er een heel geleidelijk proces afgesproken, waarin voldoende tijd wordt ingebouwd om te leren en innovaties een kans te geven. Zo zijn er inmiddels 27 gemeenten die als een proeftuin aan de slag gaan met het aardgasvrij maken van bestaande wijken. Zij hebben

BETAALBAARHEID BELANGRIJK

Betaalbaarheid is een belangrijk punt, en daarmee een samenhangend draagvlak om de transitie te realiseren. "Technisch kunnen we het allemaal. Maar we hebben innovaties en bundeling van vraag en aanbod nodig om de benodigde investeringen te verlagen. Daarvoor zijn budgetten bij het Rijk vrijgemaakt", aldus Brouwer. Ook zijn er subsidies en fiscale maatregelen om woningeigenaren te verleiden hun woningen te verduurzamen, en ondersteuningsmaatregelen voor bedrijven die duurzame warmte opwekken. Momenteel bestaat bijvoorbeeld de subsidieregeling energiebesparing eigen huis (SEEH) en de Investeringsubsidie duurzame energie (ISDE) voor de aanschaf van bijvoorbeeld warmtepompen. "Ik raad makelaars aan de innovaties en subsidiemogelijkheden goed bij te houden, om hun klanten daarover goed te kunnen informeren."